

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2003

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

Α.1.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα της Στήλης Α και δίπλα στο καθένα από αυτά τον αριθμό της πρότασης από τη Στήλη Β που αντιστοιχεί σωστά.

Στήλη Α	Στήλη Β
α. Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ, 1923)	1. Ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης.
β. Πατριαρχική Επιτροπή (1918)	2. Ανήγειρε ξύλινα παραπήγματα για την προσωρινή στέγαση των προσφύγων.
γ. Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων (1922)	3. Ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της ΚΤΕ.
δ. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923)	4. Ιδρύθηκε με βάση τη Συμφωνία της Άγκυρας.
	5. Είχε σκοπό να οργανώσει τον επαναπατρισμό των εκτοπισμένων. Μονάδες 8

Α.1.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

Εθνικές γαίες , Φεντερασιόν , Ομάδα των Ιαπώνων

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2

Α.2.1. Ποιες ήταν οι συνέπειες των Βαλκανικών Πολέμων για την εθνική οικονομία; **Μονάδες 15**

Α.2.2. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική καταστροφή στον τομέα της βιομηχανίας; **Μονάδες 15**

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Επισημαίνοντας χωρία των παρακάτω κειμένων και αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις σας, να εξηγήσετε τις συνθήκες ανάδειξης της «νέας γενιάς» μετά την παρακμή των ξενικών κομμάτων και τα αιτήματα που αυτή προέβαλε. **Μονάδες 25**

Κείμενο Α'

Περί το τέλος της βασιλείας του Όθωνος θα εμφανισθούν αι νέαι πολιτικά δυνάμεις, προερχόμεναι εκ της μετεπαναστατικής γενεάς, η οποία, εμποτισμένη με τας εξελισσομένας εις την Ευρώπην φιλελευθέρas ιδέας, θα αναλάβη το έργον της ολοκληρώσεως της Δημοκρατίας. Αι δυνάμεις αυταί θα επιτύχουν και την έξωσιν του Όθωνος (...)

Ο ελληνικός λαός, υπό την ηγεσίαν της μεταπελευθερωτικής γενεάς, διεξεδίκει αποφασιστικώς την πλήρη ανεξαρτησίαν του. Οι επί κεφαλής της Επαναστάσεως του 1862 ήσαν νέοι επηρεασμένοι βαθύτατα από τας φιλελευθέρas ιδέας. Εξ άλλου κατά την διαρρέυσασαν τριακονταετίαν, η πληθυσμική σύνθεσις της Ελλάδος είχε υποστή τοιαύτην εξέλιξιν (...) ώστε υφίσταντο, πλέον, νέα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά δεδομένα. Ακόμη και η αναλογία μεταξύ πληθυσμού της υπαίθρου και αστικών κέντρων είχε ουσιαδώς μεταβληθή εις βάρος του πρώτου. Τέλος, είχε αρχίσει να διαμορφούται ηγετική τάξις, τελείως διάφορος της προελθούσης εκ του αγώνος της ανεξαρτησίας.

Γρηγόριος Δαφνής, Τα ελληνικά πολιτικά κόμματα, 1821-1961, σσ. 54 και 59

Κείμενο Β'

Μετά το τέλος του Κριμαϊκού Πολέμου (...), το αντιδυναστικό ρεύμα δυνάμωσε, για να κορυφωθεί κατά την τριετία 1859-1862. Με αφορμή διώξεις εναντίον φιλελεύθερων διανοουμένων, όπως ο Αλεξ. Σούτσος (Φεβρουάριος 1859), και με ενεργό συμμετοχή της «χρυσής» φοιτητικής νεολαίας της εποχής (...) η αντιπολίτευση κατά του Όθωνα γενικεύτηκε, παρασέρνοντας μια πλειάδα ετερογενών πολιτικών και στρατιωτικών στοιχείων που, για διαφορετικούς λόγους, επιζητούσαν την απομάκρυνση της δυναστείας.

Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, Εισαγωγή στην ελληνική συνταγματική ιστορία, σ. 71.

ΘΕΜΑ Β2

Επισημαίνοντας χωρία του παρακάτω κειμένου και αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις σας, να εξηγήσετε τις απόψεις του Ε. Βενιζέλου σχετικά με την πολιτική του βασιλιά Κωνσταντίνου το 1915-1916.

Μονάδες 25

Κείμενο

Ομιλία του Ελευθερίου Βενιζέλου προς τον αθηναϊκό λαό, 14 Αυγούστου 1916:

Συνιστώ προς υμάς να συγκροτήσετε ολιγομελή αντιπροσωπείαν (...) η οποία, παρουσιαζομένη προς την Α. Μεγαλειότητα, να είπη προς Αυτόν ταύτα περίπου:

Βασιλεύ!

Έγινες θύμα ανθρώπων, οι οποίοι (...) δεν εδίστασαν να καπηλευθούν την προς το Στέμμα ευλάβειαν και την προς το πρόσωπόν Σου αγάπην του Λαού (...).

Έγινες θύμα των στρατιωτικών συμβούλων Σου, οι οποίοι με την στενότητα της στρατιωτικής των αντιλήψεως και με τον πόθον της εγκαθιδρύσεως μιας απολυταρχίας, η οποία θα καθίστα αυτούς ουσιαστικώς κυρίους της καταστάσεως, σ' έπεισαν ότι η Γερμανία θα εξέλθη νικήτρια εκ του Ευρωπαϊκού πολέμου.

Έγινες τέλος θύμα της ιδικής Σου φυσικής άλλως τε και ανθρωπίνης αδυναμίας. Συνειθισμένος να θαυμάζης παν ό,τι Γερμανικόν, εκπλεπληγμένος ενώπιον της απαραμίλλου στρατιωτικής και άλλης παντοδαπής Γερμανικής οργανώσεως, δεν είπisteυses μόνον εις την Γερμανικήν νίκην, αλλά και ηυχήθης αυτήν, ελπίζων να δυνηθής μετ' αυτήν να συγκεντρώσης εις χείρας Σου όλην την κυβερνητικήν εξουσίαν και να θέσης ουσιαστικώς κατά μέρος το ελεύθερον πολίτευμά μας.

Στ. Στεφάνου (επιμ.), Τα κείμενα του Ελευθερίου Βενιζέλου, τόμος Β', σ. 227

Απαντήσεις

Θέμα Α1

A.1.1. α - 3 β - 5 γ - 2 δ - 1

A.1.2. Εθνικές γαίες: Βιβλ. σελ. 25 «Ήταν οι ακίνητες.....επαναστατικό δικαίω»

Φεντερασιόν: Βιβλ. σελ. 48 «Η μεγάλη πολυεθνική....στη χώρα»

Ομάδα Ιαπώνων: Βιβλίο σελ. 88 «Το μοναδικό νέο.....γραφειοκρατίας»

Θέμα Α2

A.2.1. Βιβλίο σελ. 51 «Το κόστος των Βαλκανικώνο Α' Παγκόσμιος πόλεμος»

A.2.2. Βιβλίο σελ. 170-171 «Η άφιξη των προσφύγων ... ετοιμών ενδυμάτων»

Ομάδα Β

Θέμα Β1

- Σύμφωνα με τα στοιχεία των πηγών νέες πολιτικές δυνάμεις εμπνευσμένες από τις ευρωπαϊκές φιλελεύθερες ιδέες κυριαρχούν στην πολιτική ζωή της χώρας. Χαρακτηριστικό της «νέας γενιάς» είναι ότι οι απόψεις της έχουν διαμορφωθεί κατά τη μετεπαναστατική περίοδο. Είναι άνθρωποι με εντελώς διαφορετική νοοτροπία και καταβολές. Αλλά και οι γενικότερες συνθήκες έχουν αλλάξει ο αστικός πληθυσμός έχει αυξηθεί, ο Κριμαϊκός πόλεμος (1854) έχει αλλάξει τα συναισθήματα των Ελλήνων για τις Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία και Γαλλία), οι Έλληνες μορφώνονται, συνειδητοποιούν την κατάσταση, την κρίνουν και διεκδικούν αλλαγές σε όλους τους θεσμούς και επιζητούν την απομάκρυνση του Όθωνα τον οποίο θεωρούν βασικό υπαίτιο.
- Βιβλίο σελ. 77 -78 «Η παρακμή των ξενικών κομμάτων ...να εγκαταλείψει τη χώρα»

Θέμα Β2

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της πηγής ο Βασιλιάς Κων/νος υποστηρίζει την άποψη ότι η Ελλάδα δεν πρέπει να αναμειχθεί στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Βενιζέλος στην ομιλία του επισημαίνει τους λόγους που ωθούν τον Κων/νο στην επιλογή αυτής της στάσης. Χαρακτηριστικά μάλιστα αναφέρει 3 αιτίες που ώθησαν το βασιλιά σ' αυτή τη θέση
 - α. Είναι θύμα κάποιων ανθρώπων που θέλησαν να τον εκμεταλλευτούν
 - β. Είναι θύμα των στρατιωτικών που εμπνέονται από αντιδημοκρατικές αξίες και αποσκοπούν στην προσωπική τους ενδυνάμωση και στην εγκαθίδρυση στρατιωτικής απολυταρχίας.
 - γ. Είναι θύμα των προσωπικών αδυναμιών. Παρασυρμένος από τα φιλογερμανικά του αισθήματα και έχοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στις γερμανικές δυνάμεις, ελπίζει ότι θα καταφέρει να συγκεντρώσει στα χέρια του όλη την εξουσίαΑξιοσημείωτη παρατήρηση αποτελεί το γεγονός ότι ο Βενιζέλος μετριάζει την επίθεση του προς το βασιλιά, μειώνοντας την προσωπική του ευθύνη με το να καταγράφει ως τρίτη στη σειρά αιτία τις προσωπικές του φιλοδοξίες και τονίζοντας από την άλλη, την ευθύνη των υπολοίπων (πολιτικών του αντιπάλων και στρατιωτικών)
- Από το βιβλίο σελ. 95- 96 «Μέχρι το 1915 ...παραίτηση της κυβέρνησης»

Ως επίλογο για τη διαμάχη μπορεί ο μαθητής να προσθέσει περιληπτικά Βιβλίο σελ. 96-97 «Στις εκλογές...εγκατέλειψε το θρόνο και τη χώρα» . Και έτσι η κυβέρνηση τω Φιλελευθέρων οδήγησαν την Ελλάδα στον πόλεμο με στόχο εδαφικά οφέλη